

ע"פ 40401/07/19 - פרוק מריסאת נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 40401-07-19 מריסאת נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופט אברהם בולוס
מערער	פרוק מריסאת
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

בנוכחות המערער בעצמו ובא-כוחו, עו"ד זידאן מטאנס

מטעם המשיבה עו"ד ענאן גאנם

פסק דין

ערעור על חומרת העונש בגזר דינו של בית משפט לתעבורה בחיפה בפ"ל 2707-01-18 מיום 3.6.19 (להלן: **גזר הדין**).

רקע וההליכים

1. עפ"י כתב האישום אשר הוגש לבית משפט קמא, ביום 5.1.18 המערער נהג ברכב פרטי. תוך כדי נהיגתו הוא התבקש ע"י שוטרים לעצור בצד הדרך, אולם לא ציית להוראותיהם והמשיך בנהיגה פרועה. המערער התעלם מכריזות השוטרים והמשיך בנסיעה רצופה בין שני כלי רכב אשר עצרו, תוך חציית הצומת ברמזור אדום עד שלבסוף נעצר על ידי השוטרים.

באותו מעמד, נדרש המערער ע"י השוטרים למסור בדיקת נשיפה וסירב.

2. בכתב האישום יוחס למערער ביצוע העבירות הבאות: נהיגה בקלות ראש לפי סעיף 62 (2) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: **פקודת התעבורה**); שימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בניגוד לסעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי, התש"ל - 1970; נהיגה כשברמזור אור אדום בניגוד לתקנה 22(א) לתקנות התעבורה תשכ"א - 1961 (להלן: **התקנות**); נהיגה בשכרות עבירה לפי סעי' 62 (3) לפקודה ואי ציות לאות של שוטר במדים לפי תקנה 23(א)(2) לתקנות.

עמוד 1

3. לאחר שמיעת ראיות, ובהכרעת דין מפורטת מיום 25.2.19, ביהמ"ש קמא ראה לזכות את המערער מהעבירה של נהיגה ללא ביטוח והורשע ביתר העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.
4. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, המערער הופנה לממונה על עבודות השירות לשם קבלת חו"ד בעניינו. בהתאם לחו"ד שהתקבלה המערער נמצא מתאים לעבודות שירות.
5. ביום 3.6.19 ניתן גזה"ד העומד במוקד הערעור.

גזר הדין

6. בימ"ש קמא עמד על מדיניות הענישה באשר לעבריינים הנוהגים בשכרות תוך ביצוע עבירות נלוות, המסכנים את עצמם ואת כלל משתמשי הדרך, אשר לגביהם נפסק לא אחת כי יש להרחיקם מהכביש לתקופות ארוכות תוך הטלת ענישה מחמירה. כן התייחס לעבירת אי ציות לשוטר, הפוגעת באינטרס החברתי ובערך המוגן של כיבוד מערכת אכיפת החוק והציות לחוק.
7. בימ"ש קמא סקר את הפסיקה באשר למדיניות הענישה. בשים לב לרמת הענישה המקובלת, לאור חומרת העבירות ונסיבות ביצוען, ביהמ"ש קמא מצא, כי מתחם העונש ההולם בגין עבירת נהיגה בשכרות הינו בין מספר חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות ובין 15 חודשי מאסר בפועל, לצד פסילה בפועל שנעה בין 24 ל-50 חודשים ולצד עונשים נלווים.
8. בבוא ביהמ"ש קמא לקבוע את העונש הראוי בגדרי המתחם, הוא הביא בחשבון לחומרא את נסיבות ביצוע העבירה; העובדה כי לא נפל פגם בהתנהלות השוטרים; עברו התעבורתי של המערער אשר נוהג מזה 13 שנים והספיק לצבור לחובתו 11 הרשעות קודמות, שכוללות, בין היתר, ארבע הרשעות בגין נהיגה בניגוד לאור אדום ברמזור; וגם הרשעה מחודש 3/11, בין היתר, בנהיגה בשכרות ואי ציות להוראת שוטרה שבגין הוטל על הנאשם מאסר על תנאי והוא אף נפסל לתקופה ממושכת וכן העובדה כי המערער ניהל את משפטו ונקבע כי הוא אשם.
9. לאור כל האמור לעיל, ביהמ"ש קמא השית על המערער עונשים הכוללים פסילה בפועל מלנהוג לתקופה של 36 חודשים; פסילה מלנהוג על תנאי לתקופה בת 12 חודשים למשך 3 שנים בתנאי שלא ינהג בשכרות וקנס ע"ס 2,000 ₪, כן הטיל עונשי מאסר כלהלן:

א. מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים שירוצה בעבודות שירות.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים בתנאי שלא יעבור עבירה של נהיגה בשכרות.

טענות הצדדים

10. לטענת המערער, ביהמ"ש קמא החמיר יתר על המידה בקביעת עונשי המאסר והפסילה ובכך חרג ממתחם הענישה המקובל. מנגד, בדיון שהתקיים בפניי ביום 11.9.19 המשיבה סמכה את ידיה על גזר דינו של ביהמ"ש קמא וטענה, כי העונש שהוטל על המערער הינו סביר ומוצדק בנסיבות העניין לאור עברו התעבורתי, והתנהגותו החוזרת של המערער חרף עונשים ומאסרים על תנאי שהוטלו עליו בעבר ונסיבות ביצוע העבירה.

דין והכרעה

11. אכן הלכה ידועה היא, כי ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים שבהם נפלה טעות בולטת בגזר הדין או כאשר העונש שנגזר על ידה חורג באופן מובהק מרף הענישה הנוהג בנסיבות דומות (ע"פ 2062/11 פלוני נ' מדינת ישראל (25/02/2014)).

במקרה זה, כך אני סבור, הצדק הוא עם המערער ונראה כי ביהמ"ש קמא הקפיד עמו יתר על המידה אף תוך סטייה מהנהוג ומקובל בכגון דא, דבר המצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור.

12. במסקנתי זו לא התעלמתי מהמגמה שקיבלה ביטוי מובהק בפסיקה לעניין הנהיגה בשכרות, היא העבירה המרכזית שבכתב האישום, ולפיה: **"נהיגה במצב של שכרות מסכנת את חייהם של הנוהגים בכביש והיא מהווה גורם מרכזי למספרן הרב של תאונות הדרכים. על-כן, יש לנקוט במדיניות ענישה מרתיעה ולהעניש בחומרה נהגים הנתפסים כאשר הם נוהגים בשכרות"** (רע"פ 64439/06 קריטי נ' מדינת ישראל (19.10.06)).

יחד עם זאת, גם אם זו נקודת המוצא, הדבר לא מצדיק כל ענישה תהיה חמורה ככל שתהיה. בקביעת העונש חובה להתחשב במגמה זו נוכח המסוכנות הרבה הגלומה בנהיגה בשכרות וגם בשל חומרתן של העבירות הנוספות; אולם, יש בכל מקרה למצוא את נקודת האיזון הראויה בגדרי המתחם המתחשבת בכלל הנתונים הייחודיים וגם ברמת הענישה הנהוגה ומקובלת.

13. על רקע גישה זו לפיה יש להקפיד עם הנהוג בשכרות ובמיוחד כשבצדה עבירות נוספות, אני סבור כי ביהמ"ש קמא החמיר עם המערער. מסקנתי זו אמחיש בהפניה לשורה של פסק-דין שניתנו במקרים דומים.

א. רע"פ 1715/15 **לירן כהן נ' מדינת ישראל** (28.2.16). הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בנהיגה בשכרות, ונמצא כי העונש המתאים הינו : 30 חודשי פסילה, קנס וגם מאסר ופסילה על תנאי.

ב. רע"פ 8719/14 **יעקב בן טולילה נ' מדינת ישראל** (14.1.15), הנאשם הורשע בעבירת נהיגה בשכרות לאחר שמיעת ראיות, ולנאשם זה עבר תעבורתי מכביד הכולל 25 הרשעות. על נאשם זה הוטלו העונשים הבאים: פסילת רישיון נהיגה בפועל לתקופה של 28 חודשים; פסילה לתקופה של 6 חודשים על תנאי, למשך שלוש שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים; ותשלום קנס בסך 1,500 ₪. עמוד 3

הנאשם השיג על חומרת העונש, אלא שהערעור שהוגש למחוזי ובקשת רשות הערעור שהגיעה עד לפתחו של ביהמ"ש העליון, נדחו.

ג. רע"פ 864/17 **אלקין נ' מדינת ישראל** (1.4.18). גם נאשם זה הורשע בעבירה של נהיגה בשכרות לאחר שמיעת ראיות ולחובתו עבר תעבורתי הכולל 41 הרשעות קודמות. ביהמ"ש לתעבורה השית על הנאשם את העונשים: קנס בסך 3000 ש"ח, 28 חודשי פסילה בפועל; 6 חודשי פסילה ומאסר על תנאי למשך שלוש שנים.

גם במקרה זה ערכאות הערעור לא ראו להתערב בעניין העונש.

ד. רע"פ 8289/17 **אורי גפן נ' מדינת ישראל** (20.12.17). הנאשם הורשע בנהיגה בשכרות וגם בנהיגה ללא רישיון נהיגה תקף וללא ביטוח מתאים. לחובת נאשם זה 37 הרשעות קודמות, לרבות הרשעות בנהיגה בשכרות וגרימת תאונת דרכים בשל נהיגה בקלות ראש. על נאשם זה הוטלו עונשים כלהלן: 3 חודשי מאסר לריצוי בפועל (בשל סירובו לרצותם בעבודות שירות); 30 חודשי פסילה בפועל; 7 חודשי מאסר על תנאי; 6 חודשי פסילה על תנאי, למשך 3 שנים; וקנס כספי בסך 1,500 ₪.

גם עניין זה הנאשם הגיע בגלגול שלישי עד לביהמ"ש העליון, כאשר ערכאות הערעור מצאו כי העונש סביר ולא ראו להתערב

ה. רע"פ 7363/16 **נזרוב סטינסלב נ' מדינת ישראל** (25.10.16). נאשם זה הורשע בפעם השלישית בעבירה של נהיגה בשכרות ולחובתו מאסר מותנה בר הפעלה למשך 4 חודשים. העונש שביהמ"ש השית על נאשם זה כלל מאסר בפועל למשך 4 חודשים, והפעלת המאסר המותנה בחפיפה מלאה, פסילה מנהוג למשך 3 שנים, קנס ומאסר ופסילה על תנאי.

גם כאן הנאשם לא השלים עם עונש זה, ערעורו לביהמ"ש המחוזי וגם פנייתו לביהמ"ש העליון נדחו משנמצא כי העונש הולם את חומרת העבירה וכלל הנסיבות.

ו. רע"פ 5643/16 **חמדאו ג'האד נ' מדינת ישראל** (4.8.16). הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בשתי עבירות של נהיגה בשכרות, כאשר העבירה השנייה ביצע אף בסמיכות זמנים ולאחר שהוגש כנגדו כתב אישום בגין ביצוע העבירה הראשונה. בנסיבות אלה ביהמ"ש הטיל על המערער את העונשים הביאים: מאסר בפועל למשך 45 יום שירצה בעבודות שירות, פסילה מלנהוג למשך 38 חודשים, קנס ומאסרים מותנים.

ז. עוד מקרה שלא הגיע לפתחו של ביהמ"ש העליון נידון בעפ"ת (מח'-מרכז) 5452-04-16 **איטגב מטקו נ' מדינת ישראל** (28.11.16) הדומה עד מאוד לעניינו. הנאשם

הורשע לאחר שמיעת ראיות בביצוע העבירות של אי ציות להוראת שוטר, אי ציות לאור אדום ונהיגה בשכרות זאת לאחר שסרב לעצור במחסום משטרת, המשיך בנסיעה כשהוא חוצה צומת באור אדום וכשנעצר לאחר מרדף סרב לבצע בדיקת שיכרות.

לחובתו של נאשם זה עבר תעבורתי מכביד הכולל 22 הרשעות קודמות, בין היתר הכולל נהיגה בפסילה, נהיגה באור אדום, בקלות ראש, ולאחר הגשת כתב האישום גם הורשע בהליך אחר בנהיגה תחת השפעת משקאות משכרים.

זה היה הרקע שעמד ביסוד קביעת העונש והביא את ביהמ"ש להטיל על נאשם זה מאסר בפועל למשך 4 חודשים (נוכח אי כשירות לרצות המאסר בעבודות שירות) פסילה למשך 30 חודשים וגם פסילה ומאסר מותנים.

ח. מקרה נוסף החמור מעניינו נידון במסגרת רע"פ 6727/17 **ספי אוחנה נ' מדינת ישראל (30.8.17)**. גם כאן הנאשם הורשע בעבירה של נהיגה בשכרות לאחר שמיעת ראיות. עסקין בנאשם אשר הוגדר ע"י ביהמ"ש לתעבורה "רצידיוויסט" בעבירות הנהיגה בשכרות, שכן לחובתו 13 הרשעות מתוכן 3 בעבירות של נהיגה בשכרות.

העונשים שנקבעו כללו מאסר למשך 5 חודשים אותו ירצה הנאשם בעבודות שירות וגם פסילה מלנהוג למשך 30 חודשים תוך סטייה מעונש המינימום הקבוע בסע' 40א(א) לפקודת התעבורה המחייב פסילה מלנהוג למשך 10 שנים.

14. מסקירה זו המסקנה המתבקשת הינה כי ביהמ"ש קמא החמיר באופן בולט עם המערער. די אם נשווה את נסיבותיו של מקרה זה עם עניינו של "גפן" (סע' ד שלעיל); עם העונש שנמצא הולם באשר לנאשם "סטניסלב" (סע' ה); עם העונש שהושת על הנאשם "מטקו" (סע' ז); ובעיקר עם העונש שנמצא מתאים בעניין הנאשם "אוחנה" (סע' ח).

15. במסקנתי זו לא התעלמתי מנסיבות ביצוע העבירות, ואיני מקל ראש בעבירות הנוספות אותן ביצע המערער שגם הן חמורות ומחייבות העברת מסר תקיף ומרתיע; למרות זאת, כשמשקיפים על כלל הנסיבות והעבירות שבוצעו ושמסקללים את כל הנתונים הרלוונטיים, לכאן ולכאן, המסקנה המתקבלת היא כי בקביעת העונש ביהמ"ש קמא הקפיד עם המערער באופן שמצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור.

16. לאור האמור לעיל, אני סבור כי יש לקבל את הערעור כדלקמן:

עונש המאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות יעמוד על 4 חודשים בלבד.

והפסילה בפועל על 30 חודשים.

יתר רכיבי העונש שנקבעו בגדר גזר-דינו של ביהמ"ש קמא ישארו על כנם.

המערער יתייצב לריצוי עבודת השירות בתאריך 24.10.19 שעה 08:00 במפקדת מחוז צפון, יחידת עבודות השירות, בדרך הציונות מתחם תחנת משטרת טבריה.

ניתן והודע היום ט"ז אלול תשע"ט, 16/09/2019 במעמד הנוכחים.

אברהם בולוס, שופט